

Åpen forskning: Høring og styresak

Universitetsbiblioteket

26.08.26

Bakgrunn og tidslinje

Universitetsledelsen har bedt om en revisjon av UiBs politikk for åpen vitenskap vedtatt av universitetsstyret i 2020

- 4. mars: Forskningsutvalget
- 23. mars: Avklaringer med rektoratet
- 29. april: Forskningsutvalget
- 15. juni: Dekanmøtet
- 23. juni – 17. aug: Internhøring

Gjeldende og foreslått politikk

Før:

- Mange politikkområder
 - Åpen tilgang
 - Åpne forskningsdata
 - Åpne læringsressurser
 - Åpen innovasjon
 - Folkeforskning
- Ikke et klart skille mellom politikk og tilretteleggende tiltak
- Utviklingen har endret kontekst for flere av politikkområdene
 - F.eks behandles åpen innovasjon også i politikk for IPR ved UiB

Foreslått:

- Forslaget tar hensyn til de siste årenes utvikling relevant for gjeldende politikk for åpen vitenskap; spissing av fokus
- To politikkområder
 - Åpen tilgang
 - Åpne forskningsdata
- Skifter benevnelse til “åpen forskning”
- Skille mellom politikk og tilretteleggende tiltak

Høringsinnspill oppsummert

- Alle høringsinnspillene støtter: Avgrensning av politikkområder; endring av benevnelse til «åpen forskning»; at politikken holdes på et overordnet nivå adskilt fra tilretteleggende tiltak
- Noen av innspillene har på forskjellige måter vektlagt at fagfeltenes egenarter må ivaretas. Formuleringen “UiB skal arbeide for et mangfold av åpne publiseringsmuligheter, som ivaretar bredden av faglige behov i våre forskningsmiljøer» er derfor tatt inn i politikkutkastet etter konkret forslag i høringsinnspillet fra Det humanistiske fakultet.
- Flere av høringsinnspillene vektlegger viktigheten av kvalitet. Flere finner det positivt at politikken uttrykker bevissthet om at åpenhet og deling av forskningsresultater må skje innenfor praktiske, etiske og juridiske rammer.
- Det kom noen innspill om hvordan man mener arbeidet med å utvikle tilretteleggende tiltak bør innrettes. Man noterer seg disse til det videre i arbeidet med tilretteleggende tiltak.

Eksempel på tilretteleggende tiltak:

Åpen tilgang

UiBs tilretteleggende tiltak for åpen tilgang inkluderer

- Veiledning og støtte knyttet til publisering, opphavsrett mm
- Tilgang til nasjonale publiseringsavtaler med ubegrenset åpen tilgang til en årlig kostnad på ca. 40 mill. kroner
- Økonomisk støtte til publisering i rent åpne tidsskrift til rundt 16 mill. kroner i året
- Rettighetsordning for tilgjengeliggjøring av aksepterte versjoner av manuskript
- Teknisk støtte til drift av gulle tidsskrift - Bergen Open Access Publishing tjeneste
- Nasjonalt Vitenarkiv

Til drøfting

Hvis foreslått politikk for åpen forskning vedtas:

- For at tilretteleggende tiltak best mulig skal dekke behovene ved UiB, er det viktig å sikre Forskningsutvalgets rolle ikke bare i oppfølging av den overordnede politikken, men også i utforming av praktiske tiltak og rammer
- Hvordan?